

سنة ١٤٤٤ هـ

جامعه‌شناسی تعلیم و تربیت

تألیف:

دکتر شراره حبیبی

(عضو هیأت علمی دانشگاه)

انتشارات آوای نور

تهران - ۱۳۹۰

حبیبی، شراره، ۱۳۴۳ -

جامعه‌شناسی تعلیم و تربیت/ تالیف شراره حبیبی.

تهران: آوای نور، ۱۳۹۰

شایبک: ۰-۵۴-۵۴۱۳-۶۰۰-۹۷۸. ص ۱۸۴.

فهرست‌نویسی براساس فیبا.

کتابنامه. واژه‌نامه.

جامعه‌شناسی تربیتی -- جامعه‌شناسی تربیتی -- ایران

۳۰۶/۴۳

۱۳۹۰ ج ۲ ح/ LC۱۹۱

۲۴۶۲۵۳۸

شماره کتابخانه ملی:

جامعه‌شناسی تعلیم و تربیت

تألیف: دکتر شراره حبیبی

چاپ اول - ۱۳۹۰

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

چاپخانه: به آوران

شایبک: ۰-۵۴-۵۴۱۳-۶۰۰-۹۷۸

تهران- خیابان انقلاب- خیابان ۱۲ فروردین - خیابان شهید و حید نظری - پلاک ۹۹

تلفن: ۶ - ۶۶۹۶۷۳۵۵ / نمایر: ۶۶۴۸۰۸۸۲ / همراه: ۰۹۱۲۲۰۰۴۵۵۷

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است

قیمت ۴۶۰۰ تومان

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۹
فصل اول: کلیات جامعه‌شناسی تعلیم و تربیت.....	۱۱
مقدمه.....	۱۳
تعریف جامعه.....	۱۴
تعریف جامعه‌شناسی.....	۱۵
تعریف جامعه‌شناسی تعلیم و تربیت.....	۱۷
موضوع جامعه‌شناسی.....	۱۸
اهمیت جامعه‌شناسی تعلیم و تربیت.....	۲۰
سیر تکوینی جامعه‌شناسی تعلیم و تربیت.....	۲۲
پیدایش و رشد جامعه‌شناسی در ایران.....	۲۶
ضرورت آموزش جامعه‌شناسی تعلیم و تربیت.....	۲۷
اصول جامعه‌شناسی تعلیم و تربیت.....	۲۹
اهداف جامعه‌شناسی تعلیم و تربیت.....	۳۱
اهداف اجتماعی تعلیم و تربیت در ایران.....	۳۳
تقسیم‌بندی جامعه‌شناسی.....	۳۴
روش‌های پژوهش در جامعه‌شناختی تعلیم و تربیت.....	۳۵

۴۱	فصل دوم: جامعه و فرهنگ
۴۳	مقدمه
۴۳	تعریف جامعه
۴۴	تعریف فرهنگ
۴۶	عناصر فرهنگ
۴۷	جامعه و تعلیم و تربیت
۴۸	جامعه‌شناسی و تعلیم و تربیت
۴۹	رابطه جامعه‌شناسی و تعلیم و تربیت
۵۵	فرهنگ و تعلیم و تربیت
۵۷	معلم و فرهنگ
۵۸	ویژگی‌های فرهنگ
۵۹	کارکردهای فرهنگ
۶۱	تحولات فرهنگ و تعلیم و تربیت
۶۸	کارکردهای تعلیم و تربیت
۷۳	فصل سوم: تحولات اقتصادی و تعلیم و تربیت
۷۵	مقدمه
۷۶	تحولات اقتصادی
۷۶	تحولات اقتصادی و تعلیم و تربیت
۸۰	نقش تعلیم و تربیت در توسعه اقتصادی
۸۳	فواید اقتصادی تعلیم و تربیت
۸۷	فصل چهارم: تحولات اجتماعی و تعلیم و تربیت

۸۹	مقدمه
۹۰	تحولات اجتماعی
۹۰	تعلیم و تربیت در محیط اجتماعی
۹۳	تعلیم و تربیت و توسعه اجتماعی
۹۶	تعلیم و تربیت و تحرک اجتماعی
۹۹	تعلیم و تربیت و بحران اجتماعی
۱۰۲	جامعه‌شناسی نوآوری در تعلیم و تربیت
۱۰۵	نقش تعلیم و تربیت در رفع مشکلات اجتماعی
۱۰۸	فواید اجتماعی تعلیم و تربیت
۱۱۰	راهبردهای تربیتی برای مقابله با مشکلات اجتماعی
۱۱۳	فصل پنجم: کاربرد جامعه‌شناسی تعلیم و تربیت
۱۱۵	مقدمه
۱۱۶	کاربرد جامعه‌شناسی برای فرد
۱۱۹	کاربرد جامعه‌شناسی برای گروه‌های اجتماعی
۱۲۵	کاربرد جامعه‌شناسی برای مؤسسات تعلیم و تربیت
۱۲۹	فصل ششم: نقش خانواده در تعلیم و تربیت
۱۳۱	مقدمه
۱۳۲	ساختار خانواده
۱۳۴	نقش خانواده
۱۳۵	نقش خانواده در تعلیم و تربیت
۱۳۷	خانواده و تعلیم و تربیت

فصل هفتم: نقش مدرسه و معلم در تعلیم و تربیت ۱۳۹

مقدمه ۱۴۱

ساختار مدرسه ۱۴۲

محیط مدرسه ۱۴۵

وظایف مدرسه ۱۴۶

مدرسه، آزمایشگاه جامعه ۱۴۹

نقش معلم ۱۵۱

حرفه معلم ۱۵۳

فصل هشتم: فلسفه اجتماعی تعلیم و تربیت ۱۵۵

مقدمه ۱۵۷

فلسفه تعلیم و تربیت ۱۵۸

فلسفه اجتماعی و تعلیم و تربیت ۱۵۹

فلسفه اجتماعی جامعه ایران ۱۶۵

فلسفه اجتماعی ایران و تعلیم و تربیت ۱۶۶

اصول تعلیم و تربیت با توجه به فلسفه اجتماعی جامعه ۱۶۷

فلسفه اجتماعی چند کشور منتخب ۱۶۸

منابع فارسی ۱۷۵

منابع لاتین ۱۷۹

لغت نامه ۱۸۱

پیشگفتار

جامعه‌شناسی تعلیم و تربیت دانشی است که جنبه‌های گوناگون تعلیم و تربیت جامعه را مطالعه و بررسی می‌کند و پدیده‌های مختلف اجتماعی مؤثر در تعلیم و تربیت را تفسیر می‌کند. به عبارت دیگر جامعه‌شناسی تعلیم و تربیت علمی است که رابطه حیات اجتماعی را با تعلیم و تربیت بررسی می‌کند. موضوعاتی که در جامعه‌شناسی تعلیم و تربیت مورد بررسی قرار می‌گیرد شامل موضوعاتی است مانند جامعه، فرهنگ، تعلیم و تربیت، معلم، تحولات اقتصادی، تحولات اجتماعی و موضوعاتی که در این مقوله جای می‌گیرد. بنابراین دیدگاهها و نظریات گوناگون در جامعه‌شناسی تعلیم و تربیت مطرح می‌شود.

در این نگارش سعی بر آن است در فصل اول کلیات جامعه‌شناسی تعلیم و تربیت، در فصل دوم جامعه و فرهنگ، در فصل سوم تحولات اقتصادی، تعلیم و تربیت در فصل چهارم تحولات اجتماعی و تعلیم و تربیت، در فصل پنجم کاربرد جامعه‌شناسی تعلیم و تربیت و در فصل ششم نقش خانواده در تعلیم و تربیت در فصل هفتم نقش مدرسه و معلم در تعلیم و تربیت و در فصل هشتم فلسفه اجتماعی تعلیم و تربیت بررسی می‌شود، به امید آن که مورد استفاده دانشجویان، دانش‌پژوهان و مربیان تعلیم و تربیت قرار گیرد.